

Nevoile educaționale ale jurnaliștilor și ale publicului

Considerații și recomandări

Timp de aproape 20 de ani, au fost depuse eforturi și au fost alocate resurse pentru dezvoltarea profesională a jurnaliștilor din Europa de Sud-Est. Rezultatele sunt încă departe de a fi satisfăcătoare, iar noile evoluții în sectorul mass-media – atât în regiune, cât și în întreaga lume - tind să semnaleze aceste eforturi ca fiind vizibil insuficiente..

Mass-media sunt diferite față de ceea ce erau acum 20 de ani. În zilele noastre ne bucurăm de jurnalism multi-media și multi-platforme, ne jucăm cu realitatea virtuală ca instrument jurnalistic, folosim boți care completează activitățile editoriale umane, ne adresăm unei audiențe globale, pe care o implicăm în actul jurnalistic. Abilitățile jurnalistului s-au schimbat și s-au diversificat, iar așteptările publicului bun cunoscător de tehnologie au crescut.

Proiectul SEE Partnership for Media Development a studiat modul în care țările din această regiune (Albania, Bosnia și Herțegovina, Macedonia, Muntenegru și Serbia) sunt pregătite să facă față noilor provocări. În cadrul proiectului, au fost analizate atât capacitatea școlilor de jurnalism de a pregăti viitoarele generații de oameni de presă pentru activitatea în noile media, cât și eforturile menite să pregătească publicul pentru a naviga, utiliza și evalua critic multitudinea de medii noi sau vechi.

Studiul a fost realizat în cele cinci țări, în perioada martie 2016 - februarie 2017, și a fost dezbătut în cadrul conferinței regionale "MIL și nevoile educaționale ale jurnaliștilor și ale publicului", desfășurată la Skopje, în perioada 28-29 martie 2017.

Principalele constatări:

- **educația profesioniștilor din domeniul mass-media și educația publicului sunt obiective ale aceleiași legături informaționale care traversează societatea; ele pot fi tratate fie la un loc, fie separat, dar contribuie la același flux de informații.**
- **competențele media și de informare (MIL) reprezintă o abilitate fundamentală, care ar trebui să fie însușită de toți cetățenii; în prezent, nu toate țările / actorii implicați înțeleg și apreciază rolul său în cadrul societății.**
- **MIL ar trebui să fie un scop pentru toți actorii implicați, la nivel național, regional și european; pentru moment, organizațiile neguvernamentale sunt liderii acestei mișcări.**
- **MIL (cu accent pe gândirea critică și trecerea de la consum la acțiune) ar trebui să înceapă la vârste mici, dar să se adreseze tuturor generațiilor; în prezent, toate eforturile par a se focaliza pe adolescenți;**

Școlile

1. Școlile trebuie să adopte MIL ca pe o abilitate fundamentală de viață pentru elevi și să introducă domeniul într-o abordare tematică transversală;
2. Școlile trebuie să depună eforturi pentru a îmbunătăți nivelul de cunoștințe și de formare a cadrelor didactice atât în domeniul TIC, cât și în MIL.
3. Școlile vor deveni mai deschise către colaborarea cu organizațiile societății civile, pentru a dezvolta programele de MIL creative, non-formale. Școlile vor deveni actori esențiali în comunitate, sau vor coopera cu centrele comunitare existente, pentru a oferi oportunități de educație MIL pentru un public cât mai larg.
4. Profesorii vor fi încurajați să coopereze, să se implice în dezvoltarea profesională de tip peer-to-peer, să creeze, sau să fie activi în asociații profesionale. O comunitate educațională va fi creată pentru a facilita schimbul natural de experiență și de idei.

Alți actori interesați

1. Actorii interesați vor dezvolta și aplica abordări inovatoare în programele de educație media și de informare; vor iniția și dezvolta colaborări cu diferite instituții și autorități.
2. Programele de educație media și de informare vor viza persoane de toate vârstele, nu numai prin sistemul educațional.

Industria de media

1. Instituțiile mass-media trebuie să respecte și să susțină în mod consecvent standardele jurnalistică și să servească drept model pentru educația jurnalistică și drept bază pentru proiectele de educație mediatică și de informare.
2. Instituțiile, industria și asociațiile profesionale ale mass-media se vor strădui să se implice și să sprijine jurnalismul și educația mediatică și de informare.
3. Instituțiile mass-media trebuie să colaboreze cu universitățile pentru a elabora și implementa programe care să reflecte mai bine nevoile industriei și modelele de consum informațional ale unui public diferit.
4. Instituțiile mass-media vor fi accesibile studenților la jurnalism, jurnaliștilor independenți, precum și cetățenilor-jurnaliști, și le vor oferi oportunități de dobândire a cunoștințelor practice și profesionale.
5. Companiile active în tehnologie trebuie să recunoască și să-și preia rolul de agenți protectori ai libertății de exprimare și, prin urmare, de actori implicați în MIL, și să acționeze în consecință, susținând astfel de programe.

Serviciile publice de media

1. Serviciile publice de media trebuie să servească drept exemplu de respectare a celor mai înalte standarde profesionale, în același timp folosind tehnologie de ultima oră în crearea materialelor jurnalistică și a altor produse mass-media.
2. Serviciile publice trebuie să includă MIL în programele lor strategice și să utilizeze toate canalele de care dispun pentru a atrage și educa publicul larg.

